

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK XLVI. Ч. 6. Джерзі Ситі, Н. Дж., понеділок, 10-го січня 1938.

No. 6. Jersey City, N. J., Monday, January 10, 1938.

VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

УМОВА РУЗВЕЛТА З ПОЛУДНЕВИМИ ГУБЕРНАТОРАМИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт мав розмову з сімома губернаторами полудневих штатів. У ній він старався нахилити губернаторів підтримати законопроект про найменшу заплату і години праці. Як відомо, цей законопроект мав найбільше противників у полудневих штатах, у яких праця і життя є значно дешевші. У висліді цієї розмови згадані губернатори видали прилюдну заяву, в якій сказали, що в засаді погоджуватися з законопроектом про заплату і години праці, та вважають потрібним установити „долівку для робітничих заплат і стелю для годин праці“, з тим додатком, що ціни на роботу і довгота денної праці всетаки будуть значно різнитися в різних штатах. Президент Рузвельт здобув згоду тих полудневих губернаторів за обіцянку поробити їм певні полегшення в залізничних транспортних тарифах.

ПЕРЕДБАЧАЄ СКОРИЙ ПОВОРОТ ДО КРАЩОГО.

ВАШИНГТОН. — Сенатський комітет на черзі переслав президенту компанії Серс Робак, Роберта Вуда, в справі теперішнього промислового застою. Вуд заявив, що за всіма даними в промислі продуктів щоденної потреби десь біля березня прийде до цілковитої поправки. Та треба ще звернути увагу на тяжкий промисл. Він також заявив, що його компанія ризикує обнизити ціну продуктів на 12%, щоб у той спосіб захопити людей до купівлі. Вкінці він критикував промови Джексона й Іклеса за те, що вони витворюють клясову ненависть та залякують бізнес. Зате хвалив останню конгресову промову Рузвельта.

ГРІН СТАВИТЬ ДОМАГАННЯ ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН. — Перед сенатським комітетом здавав звіт про робітничі положення також президент А. Ф. П. Грін. Він знов поставив домагання, що треба кінце завести контролю годин праці, яка скорочувалась години, а зберігала ті самі заплати. Також щоб уряд далі продовжував будову різних державних робіт, та щоб на широку скалу почав розбудовувати малі мешкальні дома. Щодо останніх, то Грін пропонував, щоб конгрес ухвалив додаткових 500 мільонів доларів на їх розбудову, а також щоб місто знесло податки на якийсь час на ці дома.

ЗАСТІЙ В АВТОМОБІЛЬНОМУ ПРОМИСЛІ.

ДІТРОЙТ. — В автомобільному промислі дали панувати застій, хоч слідний маленький поворот до кращого. З Фордових робітників донедавна не працювала половина. Тепер не працює одна третина, себто коло 25,000 робітників. Компанія Крайслера відправила була 65,000 з своїх 80,000 робітників. Тепер велика частина повернулася до праці, але біля 25,000 також іще не працюють. „Дженерал Моторс“ недавно відправила 30,000, але нема ніяких позначок, щоб вона їх знов брала до праці. До того треба ще додати, що названі компанії, хоч приймають назад людей, то назагал вкоротили робочий тиждень, а рівночасно й заплату. Компанія Крайслера працює по 32 години на тиждень.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР З АНГЛІЄЮ.

ВАШИНГТОН. — Дволітні дипломатичні переговори в справі обниження тариф між Англією й Америкою мають закінчитися успіхом. У лютім американський і англійський уряд думають остаточно назначити компетентні комісії, які доведуть до підписання торговельного договору. На основі нього сотки американських продуктів дистантуть митну полекшу й мотимуть свободніше діставатися на британські ринки, а британські продукти мотимуть свободніше діставатися до Америки.

ЗМІНИ В ДИПЛОМАТИЧНОМУ КОРПУСІ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт назначив трьох нових амбасадорів: до Англії післав Дж. Кенеді, до Німеччини Білсона, а до Канади Армура.

КАЖЕ, ЩО ХРИСТИАНСТВО В ЄВРОПІ ЗАНЕПАДАЄ.

НЬЮ ЙОРК. — Швейцарський священик д-р Келер, який приїхав до Америки і вголосив перед американським духовенством промову, сказав, що внаслідок тоталітарних устроїв в Європі християнізм занепадає, а християнська церква знаходиться в дуже критичному стані. Однак він говорив, що християнізм занепадає також у Франції, де нема тоталітарного устрою. З 41 мільонів французів 10 мільонів належать до католицьких церков, одій мільон до протестантських. А де 30 мільонів? — питається він. Проте, казав о. д-р Келер, у тих краях, де гноблять християнську релігію, виростає нова, скріплена й відновлена.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ОТСИМ ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ВСІХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗУ, ЩО СЬОГОРІЧНА ДИВІДЕНДА БУДЕ ВИПЛАЧЕНА ТАКОЖ У КВІТНІ, ЯК ЦЕ БУЛО В МИНУЛИХ РОКАХ.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ ПОДАСТЬ НАСТУПНОГО МІСЯЦЯ ОКРЕМЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВИСОТУ ДИВІДЕНДИ.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У. Н. СОЮЗУ.

ДІВЧАТА СТРАШНИМИ ЗЛОЧИННИЦЯМИ.

Дві молоді дівчини, а власиво одна 17-літня дівчина, а друга 20-літня жінка, поповнили в Ньюарку, Н. Дж., страшний злочин. Вони напали на міський автобус, застріляли шофера і заграбили в нього два долари дрібною монетою. Коли їх арештували, вони призналися до вчинку, але при цьому не тратили голови, а поводитися спокійно і радо далися фотографувати репортерам. Як причину такого вчинку вони подавали нужду в хаті.

ШУКАЮ ЖІНКИ, ЗДАТНОЇ НА ВСЕ, В МАТРИМОНІАЛЬНИХ ЦІЛЯХ.

Так звучало оголошення в часописі, що ним втягав якийсь Адольф Берновскі з Бучача жінок до поширювання фальшивих монет. Цим робом переняла „посадку“ кельнерка Цецилія Скарпецька з Станіславова. Зпочатку вона ще пручалася, але коли Берновскі обіцяв їй, що з нею оженився, Скарпецька згодилася. Незабаром її й Берновского арештували.

КАЖЕ, ЩО РУЗВЕЛТ ТВОРИТЬ ЗАКОНИ.

У часі судового переслухання для набуття громадянських паперів суддя Сідней у Монтісело, Нью Йорк, запитав одного чоловіка, Томайдеса, хто в Америці творить закони. Він відповів, що президент Рузвельт. А що сам суддя є республіканцем, тому він усміхнувся і відповів, що в тому щось трошки правди є, і пропустив його кризь іспит.

СТРІЛЯЮТЬ 2,000 БУЙВОЛІВ.

2,000 буйволів у Національній Парку Вейнрайт в Альберті призначено на загибель і стріляють їх на службі домініяльного уряду зачав стріляти їх. У парку є тепер коло 6,500 буйволів, але з причини посухи бракує їм пасовища і тому рішено вбити 2,000 з них.

Фірма Борнс і Ко. дістала контракт на м'ясо і на шкіри і привезла до Едмонтону 15 різників, щоб справляли м'ясо до висилки. Продавці його мають у Канаді і Злучених Державах.

ВСЮДИ ДЕФРАДАЦІЯ.

Варшавський апеляційний суд займається справою буйвола, якого управителя військової друкарні у Варшаві, Йосифа Ржепки, який грішми друкарні й фінансував різні приватні підприємства і дефравдував коло 170 тисяч зл. Суд першої інстанції засудив його на 7 літ в'язниці.

ВОВКИ В ПІШИНІ.

Вовки в Піщині виступають чораз численніше. В Несвіжі відчас снігової стадо вовків закралося під селянські загорода. Вовки лідопалилися до вичарні і вхопили 9 овець. В кольоні Поріче під Пінськом появилися три вовки. Один селянин вистрілом із кріса вбив одного вовка, інші втекли.

ТРАГІЧНА ХОВЗАНКА.

В місцевості Лапин біля Картуз склалася трагічна подія, що спричинила смерть дитини. На ставі осадника Леона Барчевського, вкритім тонкою верствою льоду, ховзалися п'ять дітей у віці 8 до 15 літ. Коли діти зібралися на одному місці, під їх тягаром заломився лід на найбільшій глибині і всі діти пішли на дно. На їх крик надбігли родичі, але не встигли вже вирятувати тонульну дитину.

ПЕРЕЛІТНІ ПТАХИ ВБИВАЮТЬСЯ НА ВЕЖІ АЙФЛЯ.

Кожного року перелітають над Парижем маси різних птахів, які мандрують до теплих сонячних країв полудня. Нещодавно перелітали вночі понад Париж маси жайворонків. Повільне яскраве світло паризької вистави була причиною їх погуби. Незвичайно сильний блиск вежі Айфля заманив до себе своїм магнічним чаром жайворонків і сотні птиць порозбивалися до антен і залізних ґвіздів вежі. Більшість жайворонків кружляла довкола світла вежі так довго, що втратили сили і падали на землю, забиваючись від сильного удару. Тепер вибудують спеціальні відпочинкові помости, щоб таким чином урятувати перелітні птиці перед масовим самогубством.

ЦІКАВІ ВИКОПИ В ЄГИПТІ.

В околиці Сакара, на південь від Каїра, відкопали кілька тисяч малих гробниць у яких знаходилися змуміфіковані людські останки в сидячій позі та з ланцюгами, зверненими на схід. Була це служба міністра Гамакі з часів першої династії. По його смерті їх убито, так само домові звірята, щоби по смерті даліше йому служили. В пізніших часах занехали цієї варварської звички і замість слуг давали до гробу статуетки.

НАПАД НА КСЬОНДЗА І ВІЙТА.

Коло Будилова, повіт Бережани, напали на римо-католика чотири озброєні особи й забрали йому каракулеву шапку. — Ті самі нападники напали на війта в Будилові, Бочара, який стрілив кілька разів і збив одного нападника, а другого тяжко зранив. Двох інших нападників також схопили.

ПО ЗАТОПЛЕННІ „ПАНЕЯ“.

Члени залоги американського корабля „Паней“, що його затопили японці, розложилися на березі Янгце. На переді один з офіцерів з розбитою шакою.

ВІДГРОЖУЮТЬСЯ РОЗВ'ЯЗАННЯМ „РІДНОЇ ШКОЛИ“

ЛЬВІВ. — Городське староство у Львові вислало до головної управи „Рідної Школи“ письмо, в якому повідомляє, що не вільно їй вести ніякої плебісцитової акції за введення української мови навчання в державних школах на Волині й Поліссі, а в Галичині в таких громадах, в яких не минуло 7 років від останньої зміни мови, себто від того часу, коли по українських громадах введено в підступний спосіб польську мову навчання. Польське староство уклало в тім письмі головній управі „упіснення“, але не простого, а такого, як сказано в урядовім письмі, яке може кожної хвили потягнути за собою „завіщення чи пак розв'язання Товариства“, себто „Рідної Школи“.

МАСОВІ ПРОЦЕСИ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ.

ЛЬВІВ. — „Діло“ (ч. 282) подає, що в останньому часі почалися масові процеси проти українських священиків. Ці процеси кінчаються тим, що наших священиків засуджують тепер масово на кару в'язниці по кілька місяців і на грубі гривні. Яка причина? У травні 1937 р. польські адміністраційні власті зарядили, щоб найдалі до 10. липня цьогож року парохіяльні уряди видали волосним урядам метрикальні витяги своїх парохіян у цілях статистичних. Найменша парохія мусить видати принаймні 2,000 таких метрик. Щоб ту працю виконати як слід, мусів би парох більшої парохії працювати кілька років. Священики наймали секретарів і спішилися, щоб виконати розпорядок. Не диво, що мусіли бути тут і там помилки. Метрики існують від 1775 р. А вели їх по польськи, по латинськи, по українськи й по московськи. Тепер парохіи видали їх згідно з найновішим українським правописом: У найдавніших метриках виписували назвища на „скі“, „іч“ чи „ів“, „скій“. Все те писане однаково, чисто по українськи, як і повинно бути. Та це вважає польська влада протидержавною акцією і вимагає писати українські назвища по польськи. І ось за те тягне священиків масово перед суд і їх карає.

ЯК ПОСТУПАЄ ПОЛЬЩЕННЯ.

ЛЬВІВ. — Польський часопис „Всхуд“ повідомляє, що в рогатинському повіті в однім тільки 1937 р. посвячено й віддано до вжитку людві домів в Мартиніві Новім, Реївці, Гоноратівці, Фірлеєві та каплицю у Стратині. На вкінченні є людві домів в Гербутові, Бовшеві і Конкільниках та каплиці в Загірті і Стасовій Волі. Крім цього проектується будувати людві домів в 16 нових громадах, а каплиці в чотирьох. Той самий польський часопис подає далі, що в теревольському повіті побудовано в 1937 р. 21 людвих домів, і то в місцевостях, де люляки творять лише 10% населення.

ВБИЛИ ВІДОМОГО УКРАЇНСЬКОГО ЦУКОРНИКА.

ЛЬВІВ. — Українське населення Львова було потрясено вісткою, коли дізналося, що 19. грудня м. р. вбито Данила Стецькова, 58-літнього українського цукорника, що брав широку участь у українським громадянським житті, головню в організуванні українського міщанства. Догадуються, що вбивство мало грабунковий підклад, а наступило в камениці при вул. Миколая ч. 7, де знаходиться загалом відомо у Львові цукорня, яку покитник продав Губерначукові.

ПЕРЕМОГА ЧЕРВОНИХ.

БАРСЕЛЬОНА (Еспанія). — Американські кореспонденти подають, що 2,000 жовнів з армії ген. Франка „Гонорово“ зложили зброю і піддалися команді червоної армії. Каже, що не було іншого виходу, бо їх боротьба, яку вели від двох тижнів, була безвиглядна. Далі подає, що є ще далі деякі частини революційної армії, що ще далі ставлять опір, але теж безнадійно.

ЕПОХАЛЬНИЙ ВІНАХІД.

КАЛЬКУТА (Індія). — Едвард Чарлз Бейлі, професор хемії в університеті в Ліверпулі, представив британським ученим винахід, який коштував його 20 років наукових дослідів. Він знайшов спосіб, який уможливило ростинам витворювати цукор і крохмаль при допомозі соняшних проміннів. Природне життя рослин повстає в той спосіб, що вони втягають у себе з повітря двоокис вугля і воду. Без цього не було б життя на землі, не було б рослин, якими кормиться людина і звіря. А тепер винахід проф. Бейлія уможливило творення ось тих рослин, так потрібних для життя людей і звірят, у синтетичний спосіб, а це усуває тяжку працю на рілі, без якої досі не можна обійтися, коли хочеться мати згадані рослини.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожен аміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПІДЗЕМНА РОСІЯ

До незвичайно цікавого питання про основи кривавих розправ московського диктатора Сталіна з головачами такої своєї партії додає широко звісний американський журнал „Сатердей Івнінг Пост” новий припинюк. У своєму першому числі за цей рік містить статтю Джана Д. Лителпейджа, американського копального інженіра, котрий десять років працював у російських копальнях золота й на тій посаді мав нагоду приглянутися ближче до господарського, політичного й суспільного життя советської Росії.

Збираючи короткими словами довгі висновки цього спостерігача з першої руки, треба сказати, що він приймає на пояснення подій у Росії ту думку, що обвинувачення советської диктатури проти розстрілених і інших способів зліквідованих комуністичних головачів правдиві. Значить, жертви чистки справді були винуваті поважних злочинів проти комунізму й російської держави, а їх самопризнання не виснажили з пальця, ні не вимушені мукми. Це признання людей, які допустилися провини, але бачать, що далі відпиратися ні на що не припадає.

На основі своїх довголітніх спостережень російського промислу інж. Лителпейдж приходить до переконання, що в советських промислах іде саботаж, себто злочинні заходи підірвати промисли. Що більше, каже він, промисловий саботаж є такою звичайною річчю, що він мусить бути організований і керований з високих становищ. Іншими словами, такого саботажу не можна вести без участі головачів комуністичної партії.

Він приходить до переконання, справді сенсативного, що в советській Росії йде широко закроена підземна громадянська війна, котру ведуть проти комуністичної диктатури в Москві збунтовані групи комуністичних діячів. Комуністична диктатура знає, що бунтарі намірюють скинути її з уряду й тому вона борониться проти цього очайдушмих способів. Менше очайдушмих способів хапается й опозиція, наприклад, коли вона пробує фінансувати свою боротьбу хабарями, добутими від німецьких промислів за закупку кепського товару для російських промислів.

Стаття інж. Лителпейджа виправдує жорстокі розправи Сталіна, але вона малює образ страшного розкладу советської Росії, а передовсім її верхівки. Читач статті набирає враження, що, не зважаючи на розстріли, бунтарі все ще далі огірчені й такі чисельні, що московський диктатор не може почуватися певно ні в часі миру, ні в часі війни.

ЗПОЗА КУЛІС „ПОЛІТБЮРА”

В швейцарським часописі „Бернер Тагварт” помістив Вальтер Брінгольф, котрий донедавна належав до провідників швейцарських комуністів, статтю, в якій пише про закулісовий бій боротьби Сталіна з опозицією. Подаємо зміст цієї статті, бо вона цікава.

Розв'яз великого промислу в Советіх видивнує значне число спосібних робітників, котрі відчувають потребу свободи й самодіяльності.

З другого боку, таку потребу відчуває в Советіх армія і господарство. Зокрема армія потребує, з уваги на загрозливу небезпеку, свободи руху й ініціативи у важкому промислі та в аграрній господарстві. І власне серед верхів советської армії народилася, на думку Брінгольфа, ідея про нову советську конституцію, котра мала б дати людності більшу свободу.

Нема сумніву, — пише Брінгольф — що чесний і смілий розв'яз цієї ідеї означував би нову епоху в історії советської Росії. Але це мусило би піти разом з знесенням диктатури та терору. Однак на щось таке не міг згодитися Сталін та цілий зв'язаний з ним апарат. Вони показали неспосібність до того, щоби піти по тій новій дорозі.

Сталін, як людина, позбавлена всякої творчої фантазії, не годен був у ніякий спосіб вирватися з рам своєї власної мнущини. І через це вийшло таке, що ті постанови конституції, котрі обіцявали населенню свободу й деякі демократичні права, прийнято „Політбюро” проти волі Сталіна. І цього факту не змінило та обставина, що советська преса розголосила Сталіна творцем тої конституції, яку й признала „Сталінською”.

Найвишні провідники комуністичної партії й армії не переставали в останніх роках доказувати, що бюрократичні методи сталінського державного апарату, вступаючи у шор, рає, більше противляться з напругами господарського і суспільного розвитку. Крім того вже віддавна безчисленні делегації господарських і воєнних

організацій домагалися від Сталіна зміни цілої низки постанов і декретів, що були подиктовані бюрократичною зокостеністю і цілковитим нерозумінням нових обставин, що панують у Росії.

Та, як відомо, Сталін усяку критику, хочби й цілком дружню і рішучу, приймає просто як особисту зневагу. І хто критикував, той завсіди стягав на себе підозріння з його боку. Його підозріння збільшувалося, як критика знаходила горячу підтримку з боку ще таких опозиціоністів, як Зіновев, Каменев, Риков, Бухарін та інші большевицькі особистості.

Підозріння Сталіна не були цілком безосновні, бо супроти спротиву Сталіна проти яких-небудь реформ дійсно почали йти балачки про потребу персональних перемін у найвищій управі державою і партією. Був між іншими і такий проєкт, щоб Сталінові дати якусь почесну синектуру, або і цілком усунути його з політичного життя.

Та заки ще ті настрої і пляни змогли прийняти якусь виразу форму, Сталін, із відомою в нього безпощадністю, розпочав наступ, не зважаючи на те, які наслідки будуть мати ті „карательні мери” для внутрішніх і заграничних відносин советського Союзу. Для нього всі огляди пішли на бік, крім одного: як задержати владу у своїх власних руках і надалі.

Говорячи про криваву розправу з опозицією, Брінгольф зазначає спеціально над справою Ягоди.

Ягода був усе зв'язаний з Сталіним та цілковито відданий йому. Ще під час першого процесу проти опозиції (Зіновєва, Каменєва і тов.) ішов Ягода безоглядно разом з Сталіним. Та по тім процесі розпочався в Ягоді якийсь внутрішній перелом. А пішло це з цього, що з нагоди того процесу внесено до центрального комітету комуністичної партії меморандум, підписаний двома тисячами старих большевиків, котрі в нім рішучо осуджують такі сталінські методи поступовання. Між тими,

що підписали той меморандум, було дуже багато старих приятелів і співборців Ягоди.

Поставлений перед кончею підняти якнайгостріше „карательні мери” („стенка”) проти тих, що той протест підписали, Ягода завагався, і це погубило його. Караюча рука Сталіна піднеслася і проти нього, і він також погіб.

У зв'язку з отсею подією вважає Брінгольф дуже інтересним поведіння маршала Біхєра.

У советським Союзі всі вважали Біхєра за опозиціоніста. І нема сумніву, що в суті речі Біхєр погоджувався з тими своїми товаришами з червоної армії, котрих потім розстріляно. Але це цілком не перешкодило йому ввійти в склад суду, який засудив його до смерті.

На думку Брінгольфа, терор у Советіх не так скоро закінчить свою криваву роботу. Та він не має найменшого сумніву, що Сталін цю політику терору приготує би-стрий кінець своїй диктатурі та своєму особистому пануванню.

Опозиція росте безперестанно, а число людей, які вірили в її чудернацькі обвинувачення, що їх Чека піднісєть проти заслужених революціонерів та партійних діячів, стає з кожним днем менше.

У советській Росії живе 20 до 30 мільйонів робітників, селян, жовнів та урядовців, котрі вже перейшли всілякі можливі большевицькі курси і науки, а тепер хотять вступати на нову дорогу розвитку свого краю. Однак Сталін стримує ціле прямування вперед так, що тепер він і його імя стають символом регресу, назадництва.

І Брінгольф закінчує словами: Присуд історії, котрий буде вже може незадовго виданий, буде звернений проти Сталіна і його державного апарату.

Іван Н.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Сейнт Луїс, Мо. — В дописі про Листопадове Свято має бути: М. Кульчицький \$3, відділ У. Н. Союзу 179 і В. Логущ.

В Україні прославляють Христа хлопчики, співаючи: „Я маленький хлопчик Приніс Богу снопочок — Христа величаю, А вас з празником поздоровляю!”

На карпатським Підгір'ю провідники колядників називають березою (деякі виводять це слово від слова „берези”, себто, що він колядників береже, проводить ними). Називають теж такого хлопця-провідника „вайдою”. Про Різдво має український народ м. і. такі приповідки: На Різдво обійдеться без пани, а про мак буде й так, без одної не зійшло. Різдво здавалося би, а Великдень не снісся (себто, що на Різдво з осені є ще всякого добра, а на Великдень це вже передновок).

У білорусь Різдво звуться коляда (каляда). Білоруси кажуть: Коляди то йон (він) чеєр пан (слугам кінчяться тоді речинь служби). Про це свідчать колядки: Тишень, тишень да (до) коляд, Пан з челяді дик не рад. Дай, пане, акарек (шинка) Мей твоїх хліб горек. Адай, пане, каляду.

Колядують: Ужо я ад тебе пайду. У Левона куцю тавкуць (товчуть) — Куць, куць, да куцю товчуть і т. д. 2-гий день свят, 8 січня, Собор Пресв. Богородиці.

Перед сходом сонця перед воротами палат в Україні вогонь (дідуха), скачуть через нього і худобу через огонь перегавають. Із ночі колядують під вікнами хат.

У литовців (що лише споріднені зі слов'янами), ще як були поганами, нашою Різдво відповідало свято в честь бога Апокріма, як країни границя темряви, холоду та початок світла й тепла. Палать дідуха, себто одну частину сина або соломи, яка е під столом у Святий Вечір у хаті.

Ольга Олександра Дучинська.

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

В СЕБЕ ВДОМА

Що року в осени відвіду нашу письменницю. Гостюючи в її хаті по кілька днів, я мала нагоду пізнати Кобилянську у буденному житті й придивитися, як авторка „Царівни” живе.

Від довгих років Кобилянська живе постійно у Чернівцях у власному, невеличкому, але вигідному домику. При ньому є городчик, у якому є кілька овочевих дерев. До цього городчика виходиться сходами, бо він є так високо, як дах хати. Є 32 сходин, тож письменниця з огляду на своє здоров'я не часто може користатися з відлиху в городчик. Крім цієї хати має ще Кобилянська по батьках господарство в селі Димці; там powstało багато її творів.

Кобилянська спершу жила при батьках, потім при братові, а тепер живе при своїй вихованці, д. Галі Панчуків. Своїх внуків, маїх синів п. Галі, вона дуже любить. Цікавиться їхнім дитячим світом, переживаннями та обов'язками. Слідкує за шкільним життям старшого внука. Очевидно, і вона любить свою бабусю. Молодший спить навіть у бабусиній кімнаті. Своїми терпіннями та недомоганнями письменниця не любить морочити оточення. Вона все привітлива й погідна, хоч не надто весела. Все зрівноважена, не хвилюється, про інших ніколи не говорить зле. Її поведінка з людьми тепла і достойна. У кожному шанує людину, для кожного в неї на устах усміх і добре слово.

Кобилянська дуже гостинна. Радіє всяким відвідинам, а особливо радо вітає галичани. З Галичиною її вяже багато молодечих споминок.

Кажуть, що великі люди при ближчому пізнанні маліють. Цього не можна сказати про Кобилянську. Навпаки, чим ближче її пізнавати, тим вона більше на цьому користає. Це правдива „Людина” і має в собі щось із „Царівни”.

Цього року ми мали більше для себе часу, як звичайно. Письменниця багато мені розказувала про свої молоді роки, приятелів, тощо.

Розказує, наче книжку читає, а при кінці каже:

— Розказую так, щоб хтось про це знав. Мене може нестати — нехай воно зо мною не йде до гробу.

Старою звичкою письменниця очікує що дня пошти, що колись єднала її зо світом. Тепер з колишніх чарописів приходить тільки червоцекський „Час”. З Галичини, нас-від-часу попадає „Діло”.

Листів буває небагато. Час-від-часу прилетить іще вістка з Югославії від одногого ще живучого брата письменниці та від когось з її приятелів і прихильників.

Письменниця цікавиться народним мистецтвом, а зокрема вишивками, які дуже любить. Має їх досить; здебільша це дарунки її прихильниця.

Вона радо й багато читає.

З сучасною українською літературою її тяжко знайомитися, бо книжок у Румунії не

допускають. Хіба хто їде та завезе якусь нову книжку. А як вона її вітає, як радіє, наче найдорожчим гостем. З молодих письменників вона захоплювалася Антоничем і Королєвою. Вона любить повісті, не любить коротких оповідань. Дуже радо читає нові німецькі літературні твори, особливо жіночого пера. Її улюблена авторка — це FRIDERICA ROSSE.

Письменниця радо оповідає про повстання своїх творів, про їх героїв, узятих безпосередньо з життя.

Поза розмовами на літературні теми Кобилянська дуже любить іще говорити про природу. Як Вона знає й розуміє її! Цей авторка безсмертної „Битви”.

Що дня заходить Кобилянська до своєї кімнати колишньої праці. Бюро з паперами робить враження, що Вона тільки встала, на хвилину відійшла... зараз вернеться, щоб далі працювати. Якесь — це певно невідписані — листи чекають своєї черги... Приписки на паперах, які теж чекають на поладження... Ручки, олівці в кришталевій вазі... Відсунений фотель з підніжком — усе в очікуванні... Великий фільдендрон простягає свої долони понад бюро, наче благословить труд життя Письменниці. — („Новий Час”).

Не додержав умови.

— Ви не додержали умови — каже директор театру до архітекта, згідно з планами якого перебудовано театральну сцену.

— Як то? — обурюється архітект.

— Ви обіцявали, що на сцену може ввійти тисячу гостей, а тимчасом ніколи не було більше, як сто!

Коли жінки сміються.

— Ви можете оповітати навіть найдурніший дотеп, проте будуть деякі жінки, що завжди будуть з нього сміятися.

— Про яких жінок ти думаєш?

— Про тих, що мають гарні зуби.

— п сив? — змилел і ел ипопп

Добрий спосіб.

Я нині рано знайшов у жіночій торбинці листа, в яким якийсь Донжуан визначив їй східни на дев'ять годину.

— А ти що сказав жінці на те?

— Я їй нічого і не згадував, лише сховав її штучні зуби, а сам пішов до офісу.

Заохота.

— Маю дуже велику охоту поцілувати вас, панно Христю! — каже пан Дротик.

— Не робіть того, бо буду кричати...

Пан Дротик відсувається.

Панна Христя: ...однак дуже тихо.

РІЗДВО ТА РІЗДВЯНІ ЗВІЧАЇ В УКРАЇНЦІВ І ІНШИХ СЛОВ'ЯН

У день, у який припадає Святий Вечір (6. січня) не йдять до зорі. У давній Русі кликали Коляду й Усень (Авсень).

Сам Святий Вечір називають теж добрий, або багатий вечір. Приготовляють кутю із самі чистої пшениці (опиханої) і варять суш. Коли вже й годі би зладити кутю, то треба бодай квасу ложкою зліти. Старі люди говорять: „Так нас учили”. У Великій Україні Святий Вечір називають теж Багата Кутя. Вранці йдуть на ріку і забирають до дому всю наловлену рибу, яку в цей день їдять у кожній хаті. На Багату Кутю їдять лише дрібненьку рибу — такий уже звичай — а саме шуку й карася, далі ліна, окуня і інші. Деж нема риби, там мусять подбати заздалегідь. Вранці не палять у печі та не варять. Шойно коло полудня розпалюють у печі, тому, що в цей день не снідають і не обідають. Шойно, як покажеться перша зірка, їдять кутю, стрічають вечерю і вечеряють. Передовсім відбувається обряд ставлення куті на покутті (під образами). Ставлять кутю дитина. Діахата й молоді стять довкола при лавках, сиволоса баба, яку навмисно запросили, білою

платинкою витирає покуття. На припичку стоїть пара горщиків: один із сушом (узвар), другий з кутею. Сиволоса баба каже дитині: „Ну, перекрестись і вдар три поклони!” Потім виходить із дитиною з хати, приводить її до стирки сина, шукає такого місця, де сіно краще, верхнє сіно висмикує і каже дитині смикати з середини. Коли насмикали сіна, дитина несе його в хату, кладе на покутті, розстелено гарненько, а потім власними руками переносить із припички на покуття горшки з кутею і сушом. Причому дитина повинна квочати, як квочка квочка, ставити горшки так, щоб не перевернулися, бере пару хлібів і накриває ними горшки, потім їде у світлицю (кімнату), бере відси миску з медом (у шильниках) і її також ставить на покутті, тут знову креститься і вдаряє три поклони. Вечером хата чистенько прибранна. В пекарні стять накрітї столи, заставлені мисками й ложками, окрема миска й ложка для невідомого гостя, в мисках пироги, кутя, чарка і фляшки з настоянками (горілка на овочах: вишнях, сливах і т. д.). Над столом горить припичлена до великого пнях воскова свічка. Старий батько стоїть у білій сорочці і в білих шараварах, у чоботях і тихо лівою рукою кадить ладаном, покладає на черепку. Позаду батька стоїть уся родина. Батько креститься, читає молитви: Господи помилуй! Богородицю, Отче наш, потім креститься, передає кадило матері та мовчки сідає перед покуттям.

Родина також креститься і сідає за стіл. Батько бере фляшку, наливає чарку, бере в праву руку, підймає вгору і тихо промовляє: „Нехай же легенько згадається такому то й такому”, причому викидає всіх, кого з родини нема і всі притомно обов'язково плачуть, бо, на їх думку, нещастям є — не бути або спізнатися на Багату Кутю. Колиж усі члени родини присутні, то голова родини лише говорить: „Царство же небесне нашим батькам і матерям і т. д. всій родині”. Втерши слюзи, батько говорить далі: „Нехай же легенько згадається всім: померлим царство небесне і нам всім на здоров'я!” — випиває чарку, а решту виливає скоро позаду себе і каже: „Щоб вибрикували” (кої). Описля не господина і так далі по старшині вся родина до наймички і до малої дитини. Коли дитина зовсім мала, то їй бо-дять помажуть тїма. На стіл подають пироги з маком, помашені зверху медовою патокою, борщ із рибкою, товченики (смажена риба), юшка з риби і вкїни кутя. Куті їдять небагато, потім суш. Пють дуже мало: багато лити не годиться, незвичайно, грїх! По-вечері відправляють дітей з вечерою до діда, бабусі й інших рідні. Горнята з кутею, сушом і ін. уставлені в миску, звязані в білу скатерть: на дїтях біленькі сорочки, прибрані стяжками. Діти з жінками сідають у сани і розвозять вечерю. Як відправляють дітей, вся родина мие собі голови, надїгає чисте білля і кладеться спати. Вогонь повинен горіти в хаті цілу ніч. Сніп збіжжя, який приносять у хату, ставлять у куті, де стоїть до Нового Року (старого стилю), коли то молотять його хлопці. Два

бохонці хліба із Святої Вечері „Васильники” оставляють до Нового Року.

У болгар Святий Вечір звуться Бадни вечір. Вечером печуть ліпний хліб, званий бадни. Попіл із вогню, на яким пікся бадни і горів заклад-бадник (грубе поліно, яке підпалюють на Святий Вечір і воно тліє потрохи до Богоявлення) їде на лікарство для худоби. В деяких околицях Болгарії цілу ніч не сплять по черзі і пильнують, щоб не погас заклад-бадник (поліно), збирають попіл, який називають поган пепел, що хоронить худобу від комах. Від Бадного вечора до Водохрещів (Йордану) дні звуться нечисті, або погані дні. Від Бадного вечора з'являється кара-кончо (рід домови-ка), заїджає людей (себто сідає на людину наче на коня) і тому небезпечно виходити пізно ввечерю, поки не піяли пива. До св. Василія не викидають надвір ні полеу, ні вугля, тому, що вовки їдять вугля і попіл і від того ще більше плодяться.

7. січня, перший день свят, на Покутті (коло Дністра) зо сходом сонця вводять одного річного бичка в хату, якого звуть поланником і, поздоровавши всіх, що живуть у цій хаті, виводять назад.

У сербів у перший день свят рано поклажають перед усім приходять до хати, несе в руках зерно, яким обсилюють, що є в хаті. „Полазити” кого у сербів значить стількиж, що відвідати; „лазити” значить ходити.

У сербів Різдво називається Божіч, себто божий син. Заколюють поросю, яке зовуть божур. Сербська приповідка каже: До Божіча ні є (нема) ні гляда, ні зїме. У хорватів заобліда, себто ціле печене поросю ка інша тварина.

ДАЙТЕ ДАРУНОК, ЩО ПРИНЕСЕ РАДІСТЬ НЕ ЛИШЕ НА ОДИН ДЕНЬ, АЛЕ НА ЦІЛИЙ РІК

Замовте для приятеля „Свободу” на рік або на пів року. Ми вишлемо перше число на його адресу (щоб він одержав на Різдво), опакуюне в гарний різдвяний папір з різдвяною картоною, яка повідомить його, що ми замовили для нього „Свободу” як дарунок. Пишіть до нас тепер.

Піврічна передплата \$3.25
Річна передплата \$6.00

Кожний день ваш приятель буде одержувати „Свободу” і буде мати гарну пам'ятку з вашої дбайливості. Пишіть до:

„SVOBODA”
81-83 GRAND STREET, (BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

3 ДНЯ

НАВИЧКИ.

Старі римляни говорили, що навички творять у людини другу натуру. Пізніше вчені почали досліджувати навички людей та причини тих навичок, коли вони творяться, чому, та як можна їх лікувати. Цю науку про навичку, чи поведінку людей називають в англійській мові „бігевійоризм“.

Учені кажуть, що всі речі на світі можна легко зв'язати з якимись почуттями. Наприклад: коли мати або батько будуть своїм діти дати змалку якусь книжку з усміхом на устах, то згодом, коли людина виросте, буде мати 30, 40 чи 60 літ, вона все буде від когось іншого несвідомо приймати книжки з веселим настроєм. Коли ж родичі й учителі будуть давати дітям книжки з поважним настроєм, то також з поважним настроєм будуть ці діти приймати пізніше книжки від інших.

Те саме з іжею, різними дарунками і т. п. Зі всіми речами можна викликати яексь почуття: чи то веселості, чи смутку, чи поваги, чи захоплення, чи знеохоти, чи обридіння, чи гніву, чи неспокою. Це почуття згодом западає у вдачу людини так глибоко, що людина несвідомо поводитися так, як почуття їй диктує.

ОБСЕРВАЦІЇ АСЕКУРАЦІЙНОГО АГЕНТА.

Цю поведінку людей дуже добре описав раз один асекураційний агент, який за 40 літ своєї праці заасекував десятки тисяч людей, а потім від тих людей колектував асекураційні премії. Той агент в пізнішому віці також виплачував заасекуванням людям їх належності. З деякими людьми він так зрісся, що пам'ятав їх дітьми, в середнім віці і як постарілися.

Ось цей агент говорив, що коли він асекував людей, або стігав з них премії, то він був небажана поява в їх домі. Коли він явився на поріг, то обличчя людей видовжувалися; люди ставали поважними, й просто не скрикали з бажанням, щоб він забирався з дому чимскорше. Не від одного чоловіка йому пришлося безпосередньо почути такі гіркі слова: „Мені обридло вічно дивитися на ваше обличчя; мені приємно стане, коли я довідаюся, що ви десь пропали“.

Цей агент замічає, що йому було дуже прикро слухати ці слова, тим більше, що він мав те душевне переконання, що його професія є чесна, а навіть що вона приносить людям великі користи.

АЛЕ НАСТАЛА ЗМІНА.

Після таких сумних признань цей агент зараз же говорить, що ті самі люди дуже часто переходили велику зміну у своїм відношенні до нього. Ця зміна ставалася тоді, коли дані люди вже виплатили свою полісу і доставили від нього вкладені гроші назад; або коли внаслідок нещасливого випадку він приніс їм підмоги, що випливали з їх асекураційної поліси.

Тоді не зустрічали його появи з видовженими лицами. Зовсім навпаки. Як тільки він появлявся на порозі, їх обличчя розселялися, а їх відношення до нього виразно вказувало, що вони вважають його своїм приятелем. Це було приємне почуття, говорить цей агент; воно винагороджувало ті прикраси, яких він зазнавав тоді, коли побирав від людей гроші. Багато з людей теж не крилися зо щирістю й отверто дякували йому, що кільканадцять чи кількадесять літ тому він переконав їх узяти полісу й через те запевнив їм у критичному моменті сталий прибуток. Вони називали його своїм добродієм.

ОСЬ ЦЕ І Є „БІГЕВІОРИЗМ“.

Цей асекураційний агент може й не знав, що своїм влучним заміченням він торкнувся цієї нової психологічної науки, що зветься „бігевійоризм“. Люди зв'язували з його особою прикраси, або приємні почуття тому, що у відношенні до нього вони мусили виконувати прикраси, чи приємну роботу. Коли в хаті круто, тяжко за доляра, а приходить агент, то безперечно це прикра справа, хоч сам агент за те Богу духа вибачив. Цей поганій настрій відбивався на його особі до тої міри, що потім, коли й були гроші, то його поява викликала неприхильне почуття в людей.

Але коли той самий агент почав з такою ж точністю приносити до дому гроші, то справа змінилася зовсім. По кількох „таких „пробах“ настрий радикально змінився й із сумного переходив на веселий.

ТРЕБА ПРО ТЕ ВСІМ ПАМ'ЯТАТИ.

Про це треба всім людям пам'ятати, коли їм приходиться платити асекураційну премію. Може їм і деколи прикро; може і їм не раз вириваються з уст слова на адресу невинного агента: „Давай і давай і нема кінця!“ Але хай вони нагадають ті часи, коли це все зачепило їм поверталося. Вони благословитимуть того, кого нині прокидають, і „будуть уважати своїм найбільшим добром того кого нині вважають мало що не грабником“.

На світі нічого легко не приходить. Це треба всім пам'ятати. Дійсна приємність у житті мусить бути окуплена трудом і терпелістю.

ЦИНК У ЖИТТІ ЗВІРЯТИ.

Ціла низка дослідів над хемічним складом тіла звірят виказала, що постійним мінеральним складником усіх організмів звіринних і ристинних є крім заліза ще цинк. Він має значний вплив на відживу і загальний розвій звірять. Досліди на мишах, яких частину доставала корм з додатком цинку, друга без цинку, — виказали, що перші жили значно довше, ніж миші, головани поживою без цинку. Тому дослідники кажуть, що не є здоровою задовою годувати молодих тварин, бо в них дуже мало заліза і цинку. Цинк має теж побудувальний вплив на творіння вітамінів, на чинність запліднювання і розмножування.

— Правда, пані добродійко, ваш чоловік є консулем?

— Консулем? Консулем був Юлій Цезар! Мій чоловік є генеральним консулем!

— Я сама нині варила обід. Чи смакував тобі?

— Дуже.

— А що було найліпше?

— Пиво!

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

Просимо місцеві жіночі товариства прислати своїх представниць на

ЗБОРИ

В СЕРЕДУ, 12. СІЧНЯ 1938

УВАГА!

УКРАЇНЦІ В НЬО ЙОРКУ!

УВАГА!

FIFTEENTH ANNUAL BANQUET and TESTIMONIAL DINNER

IN HONOR OF
Hon. STEPHEN J. JAREMA

UKRAINIAN DEMOCRATIC CLUB and WOMEN'S AUXILIARY

AT THE HOTEL McALPIN, BROADWAY AT 34TH ST., NEW YORK CITY
SUNDAY, JANUARY 16, 1938

COMMENCEMENT AT 6 P. M. SUBSCRIPTION \$3.00

Український Демократичний Клуб улаштує бенкет у честь свого члена, почетного передсидки і посла стейтної легіслатури, п. Стефана Яреми, і на той день запрошує вас до ласкавої участі.

В програму бенкету входять: танці при першорядній оркестрі п. Михайла Сербенського, спільна вечеря і концертна програма визначніших артистів.

Р. С. Тому, що число гостей мусить бути відоме перед бенкетом, просимо завчасу зголоситися по білету, які можете набути в Демократичному Клубі, 59 St. Mark's Place, New York City. Tel. ALgonquin 4-7395.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

РІЗДВЯНІ СПОГАДИ.

Різдво Христове — це свято родини. Ніякого свята не згадується з такою приємністю, як Різдво. Правда, воно в нас багате традицією, звичаями, колядками. Але найбільша цінність того свята в тому, що це свято родини.

Перлиною Різдвяних Свят є Святий Вечір, в якому радість і смуток сплітаються тісно з собою і частенько скроплюються найдорожчими перлами людської душі — чистими сльозами жалю за своїми дорогами, що відійшли від нас, як і з приводу терпіння нації. Не спиняймо їх! Хай течуть з глибини серця, хай оживляють не давні, а такі давні події, хай живими стають перед нами ті, що кістками своїми встелили шляхи України. І хай пригадають, хто і за що позбавив їх молодого віку. Хай пригадають нам і свої заповіді! Хай пригадають нам ту Родину, яку від ворога обороняли, за яку свої голови зложили.

Михайло Шмигельський,
Клівленд, О.

ПОТРІБНО КОНЧЕ СВОГО ПАВІЛЬОНУ.

Вже було в нашій пресі чимало дописів у справі українського павільону. Назагал усі висказувалися за те, щоб конче побудувати свій павільон на всесвітній виставі в Нью Йорку, що відбудеться в 1939 році. Але ніхто чомусь докладно не підстає до справи і не подає, в який спосіб зібрати капітал на ту ціль. Зовсім певно, що коли-не-демо в тій справі нічого робити, то сам капітал до нас не приплине. Отже, на мою думку, нема чого чекати, а треба братися за діло. Ганьба булаб для нас, як би ми не постаралися побудувати цього павільону. Польща і Росія цілком потоптали нас. Не годиться, щоб 45-мільоновий нарід не був заступлений на тій виставі. На виставу будуть з'їжджатися з цілого світу різні народи. А коли ми не будемо на тій виставі заступлені, то нашими культурними здобутками будуть величатися Польща і Росія, а не ми.

Щоб цю справу практично розв'язати і приступити до діла, я піддаю гадку, щоб усі імени У. Н. Союзу, а також Провінції, У. Р. Союзу і Народної Помочі оподаткувалися по одному доларові, який вони зобов'язалися зложити впродовж двох місяців. Збіркою занялися секретарі дотичних організацій. Як це буде ухвалене і переведене, то до двох місяців ми будемо мати досить фондів, щоб розпочати будову власного павільону.

Станіслава Гурин,
членка 204 від У. Н. С.
в Нью Йорку.

У СПРАВІ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛЬМИ.

Українці в Злучених Державах Америки зважилися до організування одного з найбільших у теперішньому часі бізнесу, а це до фільмового. Нема потреби говорити про те, наскільки цей бізнес фінансово вигідний, бо розцвіт багатьох фільмових компаній по цілому світі показує, що цей бізнес має велике поле й добру будучину.

Оцінюючи велике значіння фільмової продукції для вихови мас, для пропаганди певних ідей, деякі уряди, а як не уряди, то приватні громадянські організації культурних народів взяли фільмову індустрію під певну контролю. Але недержавність української нації привела до того, що українство, яке таке, не має ніякого впливу на характер тих фільмів, де в тій чи іншій мірі відбивається українське національне життя. Тому часто виходить, що український нарід, українські справи представляють у вигляді або в формах таких, що роблять лише шкоду українській справі й неславу українському імені.

Зразком таких шкідливих для нас фільмів може бути, наприклад, фільм „Тарас Бульба“, поставлена москалями кілька років тому в Берліні. В тій фільмі, наперекір змістові оригінального твору М. Гоголя, який оспівав героїчну славу українських козаків, представлено наших козаків опришками-розбійниками в найгіршому змісті цього слова, пияцями, нездарями; а поляків-насилників — лицарями в повному розумінні слова!

А коли 1935 р. у Франції режисер Грановський знов вивірив багату коштом фільм „Тарас Бульба“ французькою мовою, теж нібито на підставі безсмертного твору Миколи Гоголя, то там наших козаків представлено ще гірше: вони борються з поляками не за волю України, а через дурість; криваві повстання роблять не в обороні природних прав українського народу, а за те, що „пані мало горівки дали!“ (???). Родину суворого козацького полковника, патріарха Тараса Бульби, показано як розпусну (наїть москалі так не показували!). Навіть момент, коли вмирав полковник Тарас, коли його поляки палять на вогні, прив'язавши високо до старого зломаного дуба, і коли Тарас, не звертаючи уваги на страшні муки (горять його ноги й оджа), дивиться за „дітьми своїми“ — козаками, й гукає що сили до них та показує дорогу й тим рятує їх в останній хвилі свого життя, — представив жид Грановський інше. Показав, що вмирає „гуляка“ Тарас так, що закурює перед смертю дорюлку, а над ним козаки, яких він вилаяв поганими словами, співають кумедну (і Бог зна, чому) московську пісню: „Па уліце хаділа балаша крокоділа; она, она зельоня біла!“... Ось так представляють наше історичне лицарство за кордоном України.

А в тих фільмах, що видають більшовики як ніби українські народні фільми, завжди малюють якісь огидні, незачесані, обдерті, злісні, мстиві примітивні характери. І це має бути нібито правдиве обличчя українського народу, котрий створив чудову пісню й виховав народні серця так, що й ворогів своїх з широго серця свого хлібом українським нагодує й спосібний на найбільш героїчні чинники як військового так і життєвого, побутового характеру!

Чужинці, дивлячись на такі, вироблені „приятелями“ за нас фільми, виробляють собі цілком неправдиве уявлення про українську націю, про український нарід, а це шкодить загальній українській справі. Навіть ось останніми днями член англійського парламенту Ріс Дейвіс, що мав відіти по всій Америці, звернув увагу українців на те, що вони мусять повести найінтензивнішу пропаганду серед різних народів світу, щоб публичну опінію схилити на сторону українських справедливих національно-державних домагань.

І ось тут знову найбільшу допомогу в цій справі, в цій пропаганді може дати нам наша фільма. Правдиве освітлення обличчя українського народу, його психології, його ідей, побуту, історично-державницької традиції, його змагань до власної держави і до свободного народного життя можуть бути показані в фільмах далеко ліпше, як у сотках написаних книжок, чи в тисячах різних видань у виді газет і журналів, написаних українською мовою.

Тому справедливо „Українська Фільмова Корпорація“ в Нью Йорку рішила продукувати свої фільми мовою українською, а рівночасно також англійською мовою, яка є зрозуміла для більшості людства. Таким чином українською мовою для українців, а англійською для інших народів буде показана прекрасна українська обрядовщина, що свідчить про глибоку тисячлітню культуру українського народу; будуть показані способи і форми, якими український нарід рішає ті чи інші проблеми свого особистого чи родинного життя та соціального й державного. Представити на фільмі, наприклад, такі епізоди із старої української минувшини, як княжі часи: боротьба з азійськими варварами, себто з життя і діяльності Володимира Святого, Ярослава й інших, боротьба з Чингіз-ханом і врятування Європи від азійської

татарської навали і від знищення християнської культури. Або такі красні моменти нашої історії, як Козаччина, коли то український нарід видав такі геніальні постаті, як Богдан Хмельницький, Дорошенко, Мазепа, Орлик, Богун, Юрій Немирич і інші. Тим усе при добрій українській постанові в фільмах ми покажемо наш нарід так, як він на те заслужив своєю столітньою боротьбою найкращих своїх синів за кращі ідеали народу, держави і людства Європи.

З тих же часів можна показати, в яких культурних формах український нарід організував свою державу. Наприклад: українська конституція носила в собі всі ознаки конституції сучасних передових демократій, а передові конституції Злуч. Держав Америки. У Виговщині важливо піднести той маркантний момент, що на підставі гадяцької угоди, в Європі — перший раз в історії людства — отворено новий такий державний організм, яким пізніше стала Британська Імперія. Це було тоді, коли на домагання Виговського і його співробітників Польща прийняла новий устрій сходу Європи, а саме: Велике Князівство Руське, Велике Королівство Литовське і Королівство Польське злучилися тоді між собою в федеративний зв'язок трьох суверенних держав під голованням одного короля, всім рівно вибраним на те становище. Лише королівська влада була для тих трьох держави (України-Руси, Литви й Польщі) об'єднавчим чинником.

Після тої доби, після того взірця конституції, треба було в Європі довгих років кривавої боротьби в нутрі Британської Імперії, треба було стратити колонії Північної Америки, щоб нарешті стати на шлях перебудови своєї держави на тих формах, які український геній кількох літ передтим уже був установив і фактично почав переводити в життя. Лише ворожі й нечесні діла сусідів України зруйнували ті славі демократичні, глибоко обдумані, справедливі засади народного життя.

Це лише зразок того, що можна викопати з архівів нашої історії.

Візьмо нові часи. Де наші героїчні подвиги Українських Січових Стрільців? Де показана героїчна боротьба Галицької Армії за свою Українську Соборну Державу? Де наші Крути? Де наш Ба-

зар? Де показано світлий момент здобуття Золотоверхого Києва спільно-сборним військом України — наддніпрянським і надністринським, у 1919 році? — Все це лежить порохом приспане, вороги його замовчують, а історія може й забуває. А воно мусить бути представлене в фільмах у гарному мистецькому оформленні.

Тут тільки поверховно торкненося того поля, з якого українська фільмова продукція може черпати багатий матеріал на добро і користь українських визвольних змагань.

А коли ми будемо далі за-небудувати це поле, то чужинці будуть його використовувати та будуть показувати „Ізменніков“ Мазеп, „п'яниц“ Карасів із красної опери „Запорожесь за Дунаєм“, голодранців із драми „Про що тирса шелестіла“ і напів-ідіотів Стецьків із „Сватання на Гончарівці“, як це ввесь час робили театри чи „руссіє“ чи „малоросійськіє“, чи роблять те в кіні подекуди й тепер.

Не сміємо нарікати, що інші народи використовують кіно проти нас! Вони свідомо або підсвідомо, не маючи коректив, не маючи вказівок, можуть робити помилки, представляючи зле наш народ, або умисне так робити!

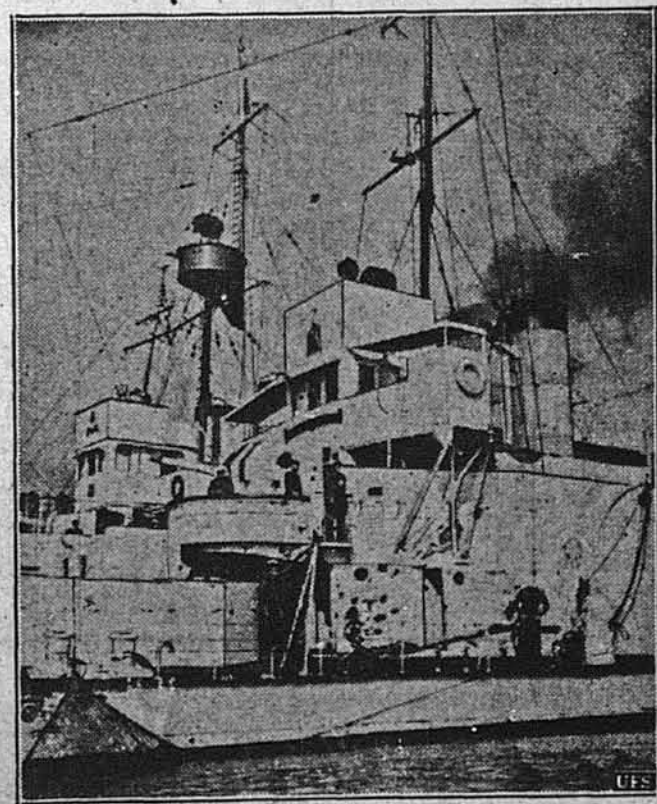
А тому спільними силами, спільною працею й поміччю підтримуймо діло, розпочате Українською Фільмовою Корпорацією в Нью Йорку, й використовуймо цей великий пропагандний чинник, яким є кіно-фільма, на добро української справи.

І. Б.

АКТУАЛЬНА САТИРА З 17-го ВІКУ.

Знайшли в Музею Чарторських сатири з 17-го віку: В одній з них читаємо: „Польське королівство це: 1) рай для жидів, пекло для селян, чистилище для міщан; 2) помішання роль, вибавливств жінок, паломництво по ярмарках, копальня золота для прибул; 3) повільне докучування клірові, обман євангеліків; 4) непогамованість марнотратників, буча єретиків, зіпсуття обичаїв; 5) безупинне волокитство, довготривала гостина, порушення права, брак журби за будучність“.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

І АНГЛІЙЦІ ДІСТАЛИ.

Бритійські панцирні лодки „Лейдберд“ і „Бі“, стоять за опущеними якорями на ріці Янгте, взявши на свій поклад частину залози бомбардованого японцями американського корабля „Паней“. Англіійські кораблі теж були під обстрілом японських бомбових літаків і носять на собі докази цього.

КОЛЯДКА

1. Господині.

У Львові, Львові а в кам'янониці,
А в кам'янониці, світлій світлоноці,
А в тієї світлоноці тисові столи,
А поза столи ріжні панове,
Ріжні панове, все ремісники,
Все ремісники, всі козацьки,
Ой, кують, кують срібний перстенець,
Срібний перстенець господиненьці,
Господиненьці ід неділеньці,
А в неділеньку йти до церковці.

У Львові, Львові а в кам'янониці,
А в кам'янониці, світлій світлоноці,
А в тієї світлоноці тисові столи,
А поза столи ріжні панове,
Ріжні панове, все ремісники,
Все ремісники, всі козацьки,
Ой, кують, кують срібний перстенець,
Срібний перстенець господиненьці,
Господиненьці ід неділеньці,
А в неділеньку йти до церковці.

У Львові, Львові а в кам'янониці,
А в кам'янониці, світлій світлоноці,
А в тієї світлоноці тисові столи,
А поза столи ріжні панове,
Ріжні панове, все ремісники,
Все ремісники, всі козацьки,
Ой, кують, кують срібний перстенець,
Срібний перстенець господиненьці,
Господиненьці ід неділеньці,
А в неділеньку йти до церковці.

У Львові, Львові а в кам'янониці,
А в кам'янониці, світлій світлоноці,
А в тієї світлоноці тисові столи,
А поза столи ріжні панове,
Ріжні панове, все ремісники,
Все ремісники, всі козацьки,
Ой, кують, кують срібний перстенець,
Срібний перстенець господиненьці,
Господиненьці ід неділеньці,
А в неділеньку йти до церковці.

Як ся убрала в неділю ранок
Орбін перстенець шпиль за палець,
Червоненьки на ніжках скриплять,
Дорога шуба мости змітає,
Перловий завій голову клонить,
Ой, клонить, клонить на тисовий стіл,
На тисовий стіл, на пишаний хліб,
На тисовий стіл, а сному милому,
Д сному милому господареві.

От за сим словом будте здорові,
Будте здорові, господиненько,
Господиненько (тут подають їм го-
сподині).
Даруй вас, Боже, щастям, здоров'ям,
Щастям, здоров'ям з господареньком,
З господареньком тай з дітками.
Нам би, газдине, не дивувати,
Що ми не вміли колядувати,
Бо ми дружина все збирания,
На колядочку не учения.
Ой, як ми ся тай научимо,
Не так то ми вам зашебечемо,
Як солов'їнь у тузі-лузі,
Як ластівонька при нових сінях,
Ми вам нині всі шебетали,
Всі шебетали, колядували.

2. Дівчині.

Ой, попіл гору, попіл кедрову,
В неділю, в неділю рано знову садо-
чок саджений,
Як посаджений, так сторожений,
Стережак его гречна панина,
А стережучи, твердо заснула,
Твердо заснула, за всю забула,
Як ся збирала всі шуги-лути,
Всі шуги-лути, буйні вітрочки,
Тай обирали золоту рязку,
А рязка впала тай задзвеніла,
Гречна панина пробудилася,
Пробудилася, настрашлася,
Збирала рязку в срібну запаску,
Всі шуги-лути, буйні вітрочки,
Не дуйте ви в золоту рязку,
Бо мей рязка в життя потрібна,
В життя потрібна, а ще і здібна,
Ой, еж у мене тріє братчики,
Тріє братчики, все ремісники,
Один ми зиче червоненьки,
Другий ми вітче золотий пояс,
Третій ми зиче срібний перстенець,
Як ся убрала в неділю рано:
Червоненьки на ногах скриплять,
Літовий пояс літовий лопить,
Срібний перстенець шпиль за палець,
От за сим словом будте здорові,
Будте здорові, гречна панино,
Гречна панино, та Ганусенько (або
їнше імя дівчини).
Нам, Ганусю, не дивувати,
Що ми не вміли колядувати,
Що ми дружина все збирания,
На колядочку не учения,
А як ми ся тай научимо,
Не так то ми вам зашебечемо,
Як солов'їнь при тузі-лузі,
Як ластівонька при нових сінях,
Ми вам нині всі шебетали,
Всі шебетали, колядували.

Даруй ти, Боже, щастям, здоров'ям,
Щастям, здоров'ям, красним молод-
цем,
Красним молодцем, зеленим юнцем,
І живіть в згоді, як риба в воді.

3. Хлопці, або парубкові.

Ой, слави, слави, слави паночку,
[Гей дай Боже!]
А чим же ти ся ой так прославив?
Прославився я конем вороним,
Конем вороним, широким полем,
Мій конь вороний по полю грає,
Турецького царя а собі ззиває:
Ой, виді, виді, турецький царю,
Ой, виді, виді на поєдинок,
На поєдинок на край дороги,
Як сам не вийдеши, то слугу вишлю.
Сам не вийдеши, а слугу вишлю,
Як ся згадає, з кінми припаді,
Дубини ногами, як грим над нами,
Блещули шаблі, як сонце в жарі,
А він ся у них вірненько спросив:
Або ми згиніть, або ми пустіть,
Ні ти згинемо, ні ти пустіть,
Поведомога а в свою землю,
Ти будеш у нас королювати,
Королювати тай панувати.
Дамо, ти грошей не лікуючи,
Дамо ти поая, не міраючи,
Гроші лічили все рубанками,
Поле міряли копійцями,
Орали его кониченьками,
Сіали на ній ясній стрілиби,
А жали їх острі мечі,
А каали як дрібні снопи,
Складали у густі копи,
Як си походиш поміж копами,
Як асен місяць межі зівидати.

От за сим словом будте здорові,
Будте здорові, кавалереньку,
Кавалереньку, та Василеньку (чи
яке інше імя).
Даруй ти, Боже, щастям, здоров'ям,
Щастям, здоров'ям, гречною паннов,
Нам би, Василью, не дивувати,
Що ми не вміли колядувати,
Бо ми дружина все збирания,
А колядочку не учения,
А як ми ся тай научимо,
Не так ми тобі зашебечемо.

Струтин Никитин, пов. Долина.
Подав Г. Шаоха.

КАРПАТСЬКИЙ ШЛЯХ ВІД
ГУЦУЛЬЩИНИ ПО ШЛЕСЬК.

Польська преса повідомляє,
що мають побудувати шлях з
Косова через Яремче, Слав-
єцько, Ясиська, Висову, Кри-
ницю, Коростенко, понад За-
копане, через Губалівку до Ви-
това, опісля коло Бабиної Го-
ри до Істебної, Висли, аж до
Скокова на Тешинському
Шлеську.

PAIN-EXPELLER
70-літній заслужений до-
віря ліммент, що допома-
гає на м'язні болі, спринтний
ревматизм.
Домагається
ПЕРИ-ЕКСПЕЛЛЕРУ
з маркою "ENKOP" у всіх
аптеках.

БОЛІ НІГ.
Рани на ногах, опухлі ноги, на-
брали жилю, болячі ноги, флебі-
ти (запалена жила), напухлі або
болячі коліна чи істкотики і ре-
вматичні ноги успішно лікуємо но-
виним європейським методом без
операції.
Офісові години: щоденно від 1
до 6 вечір, в понеділки і четвер-
ті від 1 до 8:30 вечір. Нема ур-
ядових годин у неділі.
Говоримо українською мовою.
Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ЯКЩО ВИ ЩЕ НЕ ЧИТАЛИ БЕЗСМЕРТНОЇ
ПОВІСТІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ

ТАРАС БУЛЬБА

ТО МАЄТЕ ТЕПЕР НАГОДУ ДІСТАТИ ЇЇ ЗА 50 ЦЕНТІВ.

Перед читачем цієї повісті великого письменника встает в
цілій своїй величч українське козацтво, з його геройською
боротьбою проти ворогів, з безмежною любов'ю до рідного
краю, з їх безнадійною посвятою себе й усього найдорож-
чого. — Повість прикрашена 10 ілюстраціями.

„Ну, давай на пастуки!" — говорив до сина Бульба,
засукавши рукави.

(Ілюстрація до повісті Миколи Гоголя: ТАРАС БУЛЬБА).

Замовлення шліть на адресу:

"SVOBODA"

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

Курдубан оповідає товаришам:

— Я пішов до першорядної гостинниці та за-
мовив собі обід: ракову зупу, смажене курятко, сма-
жені гриби, компот і торт. Нараз я запитив, як
уже те все зів, що я не взяв із собою грошей.
— І щож ти зробив?
— Я збудився, бо те все мені... снилося.
— Ну, знаєш, як ти міг! Я на твоїм місці був би
ще випив чорну каву!

— Що пані співають?

— Про „Тихе кохання".

— То чому пані так кричать?

Малий Богданчик прийшов до Юрчика на за-
баву. За яку годину прощаються чемно з Юрчи-
вою мамою.

— Ах, Богданку, — каже Юрчикова мама —
таж ти маєш праве око зовсім підбите!
— Добре, добре... — відповідає Богданчик. —
Хай но пані поглянуть на Юрчика. Він має оба під-
биті.

З УКРАЇНСЬКОГО
ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АСТОРІЯ, Н. Й.

3 діяльності місцевих орга-
нізацій.

Асторія віддавна проізяла
досягти оживлену громадську
діяльність. У 1915 році зор-
ганізовано тут відділ Б. У. Н.
С. Далі повстав жіночий від-
діл У. Н. С. В 1929 році по-
встає тут перший відділ ОДВУ,
кілька літ пізніше повстає
молодецький Товариський
Клуб і Асторійський Укр.
Демократичний Клуб. У
1936 році повстає корпорація
в цілі побудування власного
Народного Дому. Пізніше та
корпорація перемінилася в
„Тимчасовий Комітет", що
має на цілі продовжати роз-
почату справу будови свого
дому.

26 грудня м. р. відбулися
річні збори Українського Де-
мократичного Клубу, на яких
вибрано новий уряд. До уря-
ду ввійшли: В. Врублевський,
предсідник; М. Галан, заст.
предс.; І. Сидор, скарбник; М.
Белі, секретар; М. Девіський,
організатор Клубу. Ревізійна
комісія: Е. Кривень і М. За-
ровенний.

Підчас тих зборів рішення
винятити на приміщення для
двох клубів одну з найкращих
домівок в Асторії, в якій
можна було б влаштувати
ріжні національні свята,
бали, концерти, тощо. В тій
домівці буде зосереджене
майже все громадське життя
української асторійської гро-
мати. Про святоще відкрит-
тя цієї домівки проголосити-
ся пізніше.

Михайло Беля, секр.

ЯК МИ ДОМАГАЄМО РІДНОМУ
КРАЄВІ

ТОНТОН, МАСС.

Праця 40, відділу ОДВУ.

Вже четвертий рік існує у нас
відділ ОДВУ ч. 40. За час свого
існування відділ морально й мате-
ріально старався виконувати свої
завдання, які покладає на нього
закладання. І так, укладував ріжні
імпреси, лікції, театральні вистави,
не враховуючи вже чисто організа-
ційних зборів та відділів, які да-
вали поодинокі представники цен-
тральної управи ОДВУ.

Членами нашого відділу є не тільки
українці з Тонтона, але також з
Бруктона і Рейнхейма, Масс.
На ріжних зборах, що відбулися
7-го грудня 1937 року, вибрано
нову управу та ухвалено наслати \$65
на визвольну боротьбу. Гроші вже
переслали через центральну управу
ОДВУ. \$54 внаслідують з відділо-
вої каси, а з пушок зібрано \$11.
Здобили до пушок: родина Шурі
\$2, родина Сорочук \$2, родина О-
ліварі \$3, родина Витязів \$1, родина
Стойків \$1, родина Шарашів \$1,
родина Шалатів \$1.

Віра Олівар.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

3 місяців на визвольну боротьбу.

В неділю, 28 листопада 1937 р.
відбувся заходою Злучених На-
ціональних Клубів молодів з ор-
ганізації 50-літньої військової діяль-
ності Л. Гей. Володимир Сікевича
Окружна управа ОДВУ через пер-
шій організації заняття не могла
взяти участі в тому зборі, тому
вислала до ювілейного комітету ли-
ста з проханням відітати його ву-
баччо. З нагоди цього ювілею че-
реслає окружна управа ОДВУ \$5
на визвольну боротьбу.

АРНОД, ПА.

3 місяців на визвольну боротьбу.

Дня 25 листопада, 1937 р. відбу-
вся примірний хрестин у с.м. Ва-
силья й Наталі Крапів, обох тут
роджених, які хрестини свого син-
ка. По гостині та смачному обіді
гості, переставивши низку стрілець-
ких пісень, агадали за політичних
українських вояків, які карують в
ласних тюрмах, та зложили дат-
ки на їх допомогу. По \$1 жетву-
вали: М. Педя, Д. Лобур, В. Кра-
пів, О. Іванішин, І. Лобур, І. Ри-
дник, І. Зіланський, Ю. Крапів, 60
ц.; М. Ривак 50 ц.; А. Діса 50 ц.;
А. Лобчик 80 ц.; А. Лобур і П.
Скопчак по 25 ц.; А. Лобур 20 ц.;
Лобичи 40 ц. Разом зібрано \$10,
які переслали на призначену міль
через центральну управу ОДВУ в
Нью Йорку.

Петро Лобур.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

На іваліді.

Українська греко-католицька цер-
ква св. Михайла святкувала праз-
ник в день свого патрона, 21-го
листопада 1937 р. Після обідю, я-
кий улажено в церковній саці, зі-
брало \$9.38 і призначено їх для
українських івалідів. Гром. Миха-
йло Сампал виголосив промову та
попросив присутніх зложити но-
жертви. За промову і жертви щиро
дякує 4. відділ У. Н. Х. ОДВУ.
Мирошлав Хавлом, секр.

НА ВИЗВОЛЬНУ БОРЬОТБУ.

Фултон, Н. Й.: М. Співак \$1.

Вунсакет, Р. А.: 16-ти від. ОДВУ
\$2.48; \$1.93 отагоєся з віча, а 55 ц.
зібрав до душки Г. Бойко.
Пасейк, Н. Дж.: 18-ти від. ОДВУ
переслав \$32.25; \$22.55 з прощаль-
ного вечора, а душок панів А.
Скоробоготі та М. Романукувіно
\$3.70 і \$6 від О. Березівського як
всіля б-місячної кампанії.
Менчентер, Н. Г.: Члени 42-го від.
ОДВУ зібрав до пушок: А. Беднар-
чук \$1.31, А. Петрик 50 ц., Г. Но-
васад \$1, М. Петрик \$70 ц., М. До-
брийський \$1. Разом \$4.51.
Центральна управа ОДВУ.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

3 іменні на визвольну боротьбу.

Дня 21-го листопада 1937 р. наш
громадянин Михайло Юркевич свят-
кував 61-ий рік свого життя і зро-
бив малу забаву, на яку запросив
своїх знайомих та приятелів. При-
даний Край та зложили \$2.50 м.
визвольну боротьбу. М. Юркевич
жертвував \$1, І. Мадарна 50 ц.; п.
25 ц.; Н. Нахомський, П. Томас, А.
Кочик, С. Глазін. Гроші пересла-
ли до центральної управи ОДВУ.
Бетлегемець.

БОСТОН, МАСС.

3 уродин на визвольну боротьбу.

Гром. Д. Бортник справляв з на-
годи своїх 25-літніх уродин 25-го
грудня 1937 маленьку забаву. При-
сутні гості жарно забавлялись і ба-
жало компліментів велього добра. При-
тім вони не забули також про на-
родні потреби. Між співами забра-
ли слово Гром. Давишкіба і пред-
ставили що завету боротьбу, ш
ведеться нині на рідних землях
назичками, попросив зложити якусь
жертву на піддержку цієї бороть-
ви. Жертвували: Д. Бортник \$2, по
\$1: Н. Давишкіба, М. Попович, П.
Грищенко, П. Полонич, О. Панько-
вич. Разом \$7. Гроші переслали че-
рез ІІ. У. ОДВУ на призначену
міль.

Н. Давишкіба.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ РЕСТОРАН, малю-
ний, в українсько-польській ділянці.
Продається через сабе здорові
власності, майже за безцін. Гол-
ситесь: 5-7

CRYSTAL RESTAURANT,
122 E. 7th ST., NEW YORK CITY.
На всіх імпресах і весіллях
„Радіо Оркестр"
М. А. СЕРБЕНСЬКОГО
Обслуговує і найбагатіших.
169 AVE. A., NEW YORK CITY.
Телефон: ALgonquin 4-4952

ВЗОРИ
UKRAINIAN BAZAAR,
97 AVENUE A., NEW YORK, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
Європейський
спеціаліст.
Forcible в хронічні недуги чо-
ловік і жінок — Шкіра й кров.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY, Room 14.
Офісові години 10-8; неділя 11-2.
Жінки-доктор до обслугову.
Проміні X & флюороскоп \$2.00.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до
12, ввечір від 6 до 8, а в неділі
рано від 10 до 12.

ВОЛОДИМИР БОЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в БОСТОНІ, МАСС. І ОКОЛИЦІ.
Обслуга скоро і чесна.

WALTER V. BOYKO
40 LEVERETT STREET,
BOSTON, MASS.
Telephone: Capitol 5461.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко поза
Ньюарком. Вразі потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга ширя
і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦІ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удиртейкер
заряджує погребам по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8083

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

Скоро почали всі розходи-
тися, щоб знайти леволице
на ніч. Перед колибою ли-
шився тільки Тибс і Бравн.
Завданням Тибса було впро-
довж перших трьох годин
стерегти колиби. Після цього
мав прийти йому на зміну
Бравн. Але Бравн не відходив
відразу від Тибса, бо йому
хотілося трохи поговорити.
Коли всі розійшлися, Бравн
промовив:

„Знаєш, мені цілком не по-
добається це, що пані Джейн
хоче сама пускатися в доро-
гу. Нетри аж кишать від зві-
рів. Воно небезпечно пуска-
тися навіть найспритнішому
довшеві зі зброєю". „А вжеж",
згодився Тибс. „Та що на це
порадити? Якби не княгиня,
то ми могли всі й товари-
шити". „А можеб так княги-
ню тее...", промовив жартів-
ливо Бравн, потягнувши паль-
цем по гортанці.

В опівночі Тибс розбудив
Бравна, щоб він ішов стере-
гти йому на зміну. Бравн тіль-
ки що сів на пенку, не про-
снувшись ще як слід, коли до
нього прибігла задихана Ане-
та. „Вона була схвилювана і
перестрашена. „Що з тобою,
дівчино?" — запитався жартів-
ливо Бравн, радіючи тро-
хи її появою. „Що привело
тебе сюди серед темної ночі?"
Анета глибоко віддихала.

По хвилі вона сказала: „Пів
години тому щось розбудило
мене в колибі. Я не знала, що
це, тому причалясь і слуха-
ла. Мені видавалося, немовби
щось лазило по долівці ко-
либи. Я цілком проснулася і
насторожила вуха. Знов до
моїх вух доходить цілком ви-
разний шелест якогось сотво-
рення, що веється по ко-
либі. Мене проняв ляк".